

37. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПОРТНО- ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

М.А. Оверко

Національний університет харчових технологій

Основою зовнішньоекономічної діяльності є експортно-імпортна операція, яка представляє собою комплекс організаційно-управлінських документарно за-

фіксованих дій контрагентів різних країн, направлених на забезпечення експортно-імпортного обміну товарами, капіталами, роботами, послугами або об'єктами інтелектуальної власності і здійснюється за допомогою контрактів, розроблених на основі вимог національного законодавства та міжнародних договорів нормативно-правового характеру.

Експортно-імпортні операції будуть більш успішні, якщо вихід підприємства на зовнішній ринок буде не тільки добре продуманий, всебічно обґрунтований, але і впливатиме з довгострокових цілей.

Головною умовою проведення експортно-імпортної операції є її ефективність. На сучасному етапі будь-який суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності вирішує проблему підвищення ефективності експортно-імпортних операцій. В поточних умовах ведення бізнесу вирішення цієї проблеми є надзвичайно важливим.

Деякі аспекти підвищення ефективності експортно-імпортної діяльності вивчаються в працях Захарова К.В., Козика В.В., Кадуріної Л.О. та інших авторів, але спеціальних досліджень стосовно цього питання недостатньо, існують розробки, у яких автори визначили фактори, що впливають на ефективність експортно-імпортних операцій, навели підходи до кількісної оцінки ефективності експортно-імпортної діяльності через показники ефективності експорту та імпорту, оптимізація величин яких дає можливість максимізувати вигоди підприємства від здійснення зовнішньоекономічних угод, спробували надати рекомендації щодо підвищення рівня безпеки та мінімізації ризиків при виконанні зовнішньоекономічних операцій.

Для підприємств, що стикаються з проблемою пошуку шляхів підвищення ефективності експортно-імпортних операцій задля аналізу взаємозв'язків та сукупного впливу факторів на витрати та ефективність експортно-імпортних операцій, розгляд їх у системі, пропонується: використовувати логістичний системний підхід до операцій; створити інтегровану систему отримання та обміну інформацією; використовувати графічні та табличні методи при обробці інформації у експортно-імпортних операціях.

На ефективність експортно-імпортних операцій можуть впливати наступні фактори: митні платежі, схема митного оформлення, транспортування, нетарифні обмеження, маркетинг, безпека та ризики, тощо. Всі ці фактори та ризики можуть бути мінімізовані за допомогою логістики та системного підходу.

Ефективність експортно-імпортної операції з одного боку залежить від вигод, набутих від її здійснення (наприклад, виручки від реалізації продукції на експорт), з іншого боку від витрат на проведення операції (наприклад, собівартості виготовлення експортного товару).

Для практичного вирішення проблеми підвищення ефективності експортно-імпортних операцій можуть бути застосовані графічні та табличні методи. Поєднання переваг логістичного підходу, побудови системи управління потоками інформації та професійних і творчих навичок менеджерів підприємства, дозволяє оцінити аспекти експортно-імпортних операцій та вплинути на їх ефективність. Використовуючи логістику, графічні та табличні методи для наглядної оцінки бізнес-процесів на кожному з етапів експортно-імпортної операції, може бути побудована блок-схема, що відображатиме аспекти, які безпосередньо впливають на ефективність здійснення підприємством експортно-імпортної діяльності та дозволить системно показати здійснення експортно-імпортної операції.

Таким чином можна запропонувати методи та інструменти підвищення ефективності експортно-імпортних операцій, а саме:

1. Використовувати логістичний системний підхід до операцій.
2. Створити інтегровану систему отримання та обміну інформацією.
3. Використовувати графічні та табличні методи при обробці інформації у експортно-імпортних операціях.

Перспективи подальших розробок у даному напрямку є надзвичайно актуальними для роботи українських підприємств у сучасних економічних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богач А. Принципи та напрямки аналізу витрат на функціонування логістичних систем // А. Богач / Логістичні системи. — 2006. — № 2.
2. Грущинська Н.М. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України в умовах становлення процесів митного регулювання України // Н.М. Грущинська / Актуальні проблеми економіки. — 2005. — № 7 (49).
3. Козик В.В. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посібник / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Я.С. Карп'як та ін. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 608 с.

Науковий керівник — О.В. Шереметинська.